

SELETUSKIRI

põllumajandusministri määruse “Põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandamise investeeringutoetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” eelnõu juurde

Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 58 lõike 5, § 59 lõike 5 ja § 60 lõike 4 alusel.

2007. aasta 1. jaanuaril algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) programmiperiood 2007–2013. Eestil EL-i liikmesriigina on võimalik osaleda ühenduse maaelupoliitikas ja saada osa EL-i maaelu arengu toetuste eelarvest.

Kui lõppeval programmiperioodil (2004–2006) anti investeeringutoetusi “Eesti riikliku arengukava 2004–2006” raames ning neid rahastati Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) Arendusrahastust, siis uuel programmiperioodil (2007–2013) ei rahastata põllumajanduse ja maaelu valdkonna investeeringutoetusi struktuurifondidest, vaid Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) vahenditest ja toetusi antakse “Eesti maaelu arengukava 2007–2013” (edaspidi *arengukava*) raames. Arengukava keskendub sel perioodil ühenduse põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime, maade hooldamise ja keskkonna, elukvaliteedi ja maapiirkonna ettevõtluse mitmekesistamisele, võttes samas arvesse Eesti maaelu omanäolisust.

Määruse eelnõu eesmärgiks on kehtestada perioodil 2007–2013 põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandamise investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) saamise täpsemad nõuded taotleja, kavandatava tegevuse ja taotluse kohta, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord, taotluse vorm, toetuse määr ja suurus, sealhulgas toetuse maksimaalne suurus, ning abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud, nõuded toetuse saajale, taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, toetuse väljamaksmise kord ning taotluse hindamise kriteeriumid ja taotluse hindamise kord kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) artikli 18 lõike 4 alusel heaks kiidetud arengukavaga.

Põllumajandustoodete töötlemise konkurentsivõime tõstmiseks kavandatakse aastatel 2011–2013 toetada põllumajandustootjaid ühendavate tootjarühmade investeeringuid oma liikmete toodetud saadustele lisandväärtuse andmiseks.

Toetuse üldeesmärk on põllumajandussektori konkurentsivõime parandamine ning piimandussektori ja mahepõllumajanduse kiirem kohandumine uute väljakutsetega läbi tootmis-töötlemisahela tugevdamise ja põllumajandustootjate koostöö edendamise.

Toetuse spetsiifilised eesmärgid on järgmised:

- põllumajandustootmise ja põllumajandustoodete töötlemise vastavusse viimine turu uuenevate nõudmistega;
- piimandussektori ja mahepõllumajanduse kohandumine uute väljakutsetega;
- põllumajandustootjate turupositsiooni tugevdamine;
- põllumajandustoodete tootmis-töötlemisahela tugevdamine ja põllumajandustootjate ühistegevuse edendamine.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi kaubanduse ja põllumajandussaadusi töötleva tööstuse osakonna nõunik Taavi Kand (tel 625 6249, e-post taavi.kand@agri.ee) ja sama osakonna turu arendamise büroo peaspetsialist Külliki Püvi (tel 625 6538, e-post kylliki.pyvi@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna koosseisuväline teenistuja-nõunik Kadri Jänes (tel 625 6539, e-post kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523, e-post leeni.silk@agri.ee).

Eelnõu sisu

Määruse § 2 sätestab, kes võib toetust taotleda.

Määruse § 2 lõikes 1 on sätestatud, et toetuse taotlejaks võib olla põllumajandusministri 11. märtsi 2010. aasta määruse nr 25 “Tootjarühma tunnustamise taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord” alusel ja korras tootjarühmana tunnustatud tulundusühistu, kes on komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008, EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 09.08.2008, lk 3–47), artikli 2 punkti 7 tähenduses mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtja.

Määruse § 2 lõikes 2 on nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 28 lõike 3 alusel sätestatud, et mittepuiduliste metsasaaduste töötlemiseks saab toetust taotleda vaid mikroettevõtja.

Määruse § 2 lõikes 3 on sätestatud, et sama kavandatava tegevuse kohta võivad toetust taotleda ka kaks või enam taotlejat ühiselt.

Määruse § 3 sätestab toetuse taotlejatele esitatavad nõuded.

Määruse § 3 lõike 1 punktides 2–4 sätestatud nõuetega tagatakse, et toetust saavad taotleda vaid taotlejad, kellel ei ole probleeme riiklike maksude tasumisega ja kelle majandusnäitajate alusel võib eeldada, et täiendavad investeeringud aitavad kaasa taotleja arengule mitte ei tekita taotlejale majanduslikke raskusi. Taotleja võlakordaja ja maksevõime näitaja arvutamisel arvestatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelneva kahe majandusaasta vastavate näitajate keskmisega. See tähendab, et näiteks 2011. aastal esitatavate taotluste puhul arvutatakse esmalt võlakordaja ja maksevõime näitaja vastava majandusaasta viimase päeva seisuga 2010. ja 2009. aasta kohta eraldi ning seejärel leitakse saadud kahe näitaja aritmeetiline keskmine, mis peab olema võlakordaja puhul väiksem kui 2 või võrdne 2-ga ja maksevõime näitaja puhul suurem kui 1 või võrdne 1-ga.

Kui taotleja on tegutsenud vähem kui kaks majandusaastat, arvutatakse võlakordaja ja maksevõime näitaja vaid taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohta.

Määruse § 3 lõike 1 punkt 5 sätestab, et taotleja peab täitma turuinfo esitamise, toiduohutuse, loomatervise, loomade heaolu, taimetervise, söödaohutuse, keskkonna ja tarbijakaitse nõudeid. Taotleja peab täitma “Loomakaitseaduses”, “Veeseaduses”, “Looduskaitseaduses”, “Geneetiliselt muundatud organismide keskkonda viimise seaduses”, “Väetiseaduses”, “Metsaseaduses”, “Jäätmeseaduses”, “Toiduseaduses”, “Söödaseaduses”, “Tarbijakaitseaduses”, “Reklaamiseaduses”, “Toote ja teenuse ohutuse

seaduses”, “Alkoholiseaduses” ja muudes Eesti asjakohastes õigusaktides kehtestatud nõudeid.

Samuti peab taotleja täitma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 01.02.2002, lk 1–24), (EÜ) nr 852/2004, toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.04.2004, lk 1–22), (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, 30.04.2004, lk 55–130), (EÜ) nr 1924/2006, toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta (ELT L 404, 30.12.2006, lk 9–34) ja muudes EL-i asjakohastes õigusaktides kehtestatud nõudeid.

Antud nõude eesmärgiks on tagada tarbija varustamine nõuetekohaselt märgistatud, kõrge kvaliteedilise ja ohutu tootega, mis on eriti oluline just toiduainete puhul, ning luua loomadele võimalikult head tingimused keskkonna, hügieeni ja loomade heaolu seiskohalt ning kaitsta neid haiguste eest. Taotlejad peavad järgima asjakohaste õigusaktidega kehtestatud toiduohutuse, loomatervise, loomade heaolu, taimetervise, söödaohutuse, keskkonna ja tarbijakaitse nõudeid, kuna lisaks nende poolt toodetavate toodete omadustele on olulised ka loodusressursside säilitamine ja eetikanõuded.

Samuti peab taotleja täitma “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” §-s 5 sätestatud kohustust esitada ühise põllumajanduspoliitika abinõude rakendamiseks vajalik turuinfo. Antud nõude eesmärgiks on tagada, et ühisest põllumajanduspoliitikast kasu saav isik ka panustaks selle eesmärkide saavutamisse.

Lisaks on oluline, et kui taotlejaks on toidu- või söödakäitlemisega juba tegelev tootjarühm, peab tema ettevõtte olema Veterinaar- ja Toiduameti poolt “Toiduseaduse” alusel tunnustatud või “Söödaseaduse” alusel tunnustatud või registreeritud. Toiduks või söödaks mittekasutatavaid tooteid töötlev ettevõtte ei pea olema VTA poolt tunnustatud või registreeritud. Samuti ei pea tunnustatud või registreeritud olema taotleja ettevõtte, kui see soovib toidu- või söödakäitlemisega alles alustada. Samas peavad sellised taotlejad pärast investeeringu tegemist oma ettevõttele siiski tunnustamise või registreeringu saama, kui nendele “Toiduseadusest” või “Söödaseadusest” selline nõue tuleneb, kuna vastasel juhul ei saa nad nimetatud seaduste kohaselt töötlemisega tegeleda ja seega ei saa ka täita määruse § 16 lõike 2 punktis 1 sätestatud nõuet investeeringuobjekti sihipärase kasutamise kohta.

Biokütust tootvale taotlejale peab “Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduses” sätestatud korras olema väljastatud biokütuse luba. Biokütuse tootmist kavandavale taotlejale antud luba investeeringu tegemise eelselt väljastatud olema ei pea, küll aga on tal vajalik see luba saada pärast investeeringu tegemist, et täita eespool nimetatud nõuet investeeringuobjekti sihipärase kasutamise kohta.

Määruse § 3 lõike 1 punktid 6 ja 7 seavad ette piirangud toetuse taotlemisele, kui sama investeeringuobjekti kohta on toetust saadud riigieelarvelistest või muudest EL-i või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi.

Näiteks toetust ei saa taotleda abikõlbliku kulu kohta, mille kohta on saadud toetust riigieelarvelistest või muudest EL-i või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi või taotletakse samal ajal sama kulu kohta erinevate meetmete raames toetust. Eelkõige on siinkohal EL-i või välisvahendite all mõeldud teisi maaelu arengukava alusel antavaid toetusi või struktuurifondide, PHARE, ISPA, Maailmapanga, EBRD vahenditest saadud abi ja toetust.

Kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest EL-i või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele,

on tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas.

Määruse § 3 lõike 1 punkti 8 kohaselt ei tohi taotleja suhtes toimuda likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust.

Määruse § 3 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud tingimused, mille täitmise korral võib ettevõtja võlakordaja olla suurem lõike 1 punktis 2 sätestatud piirmäärast. Toetust saavad taotleda vaid taotlejad, kelle majandusnäitajate alusel võib eeldada, et täiendavad investeeringud seadmetesse ja ehitistesse aitavad kaasa taotleja arengule mitte ei muutu taotlejale koormavaks.

Antud lõigetes täpsustatakse, milliste taotlejate puhul võib eeldada, et nimetatud nõue on täidetud ka juhul, kui taotleja võlakordaja arvvärtus on suurem kui 2. Seoses taimekasvatussaaduste tootmise tugeva hooajalisusega on nimetatud saaduseid kokku ostvad ja töötlevad taotlejad sunnitud kogu aastaseks majandustegevuseks vajaliku tooraine kokku ostma lühikese ajaperioodi jooksul, mis võib endaga kaasa tuua vajaduse lühiajaliste laenude võtmiseks. See tähendab, et juba toetuse taotlemise eelselt taimekasvatussaaduseid töödeldud taotlejate võlakordaja arvvärtus võib olla majandusaasta lõpu seisuga (olenevalt sellest, kuidas majandusaasta lõpp suhestub intensiivse tooraine varumise perioodiga, võlakordaja on väiksem vahetult enne uue varumisperioodi algust ja suurim vahetult pärast varumisperioodi lõppu) tavapäraselt suurem kui 2, mis aga ei viita nende taotlejate nõrgale jätkusuutlikkusele ega sellele, et täiendavad investeeringud võiksid taotleja arengut takistama hakata.

Arvvärtusest 2 suurem võlakordaja on taotleja puhul tavapärase, kui seda kinnitavad taotleja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kolme järjestikuse majandusaasta aruanded. See tähendab, et näiteks 2011. aasta taotluse esitamise tähtajal peavad lisaks 2010. majandusaasta aruandele ka 2009. ja 2008. majandusaasta aruanded kinnitama, et taimekasvatussaaduseid töötleva taotleja võlakordaja ületab arvvärtust 2 seoses hooajalisest tooraine kokkuostmisest tekkinud lühiajaliste võlgadega.

Määruse § 3 lõikes 4 täpsustatakse lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud võlakordaja ja maksevõime näitaja arvutamise põhimõtet. Arvutustehte tulemusel leitud võlakordaja ja maksevõime näitaja arvvärtuse puhul on ümardamine lubatud ja näitajat vaadatakse kahe komakoha täpsusega. Esmalt arvutatakse kahe komakoha täpsusega majandusnäitajad taotluse esitamise aastale vahetult eelneva kahe majandusaasta kohta eraldi ja seejärel leitakse saadud näitajate aritmeetiline keskmine, mida vaadatakse samuti kahe komakoha täpsusega, ehk siis kahe majandusaasta keskmine võlakordaja ei tohi olla suurem kui 2,004 ja maksevõime näitaja ei tohi olla väiksem kui 0,995. Kui taotleja on tegutsenud vähem kui kaks majandusaastat, arvutatakse võlakordaja ja maksevõime näitaja vaid taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohta.

Määruse § 4 lõikes 1 on sätestatud tegevused, mille kohta võib toetust taotleda. Toetatavad tegevused on eristatud lähtuvalt valdkonnast, mille arendamiseks investeeringut kavandatakse. Kavandatavad investeeringuobjektid peavad asuma Eestis. Kavandatavad investeeringud peavad olema suunatud toiduainete ja sööda või ka toiduks ja söödaks mittekasutatavate põllumajandustoodete ja mittepuiduliste metsasaaduste töötlemisele ja turustamisele. See tähendab, et investeeringu tulemusel töödeldav ja turustatav toode peab kuuluma kas Euroopa Liidu toimimise lepingu lisa 1 nimetatud toodete või mittepuiduliste metsasaaduste ja nendega seotud toodete hulka. Toimimise lepingu lisa 1 nimetatud toodete või mittepuiduliste metsasaaduste ja nimetatud toodete ja saadustega seotud toodeteks loetakse tooted ja saadused, mille tootmissisendiks on toimimise lepingu lisa 1 või

mittepuiduliste metsasaaduste hulka kuuluv toode või saadus. Mittepuiduliste metsasaaduste hulka kuuluvad kõik puitu mittesisaldavad metsasaadused.

Põllumajandussaaduste töötlemise definitsiooni osas lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punktist m, mis sätestab, et töötlemine on mis tahes algset toodet oluliselt muutev tegevus, sealhulgas kuumutamine, suitsutamine, soolamine, laagerdamine, kuivatamine, marineerimine, ekstraheerimine, ekstrudeerimine või nende protsesside kombinatsioon.

Põllumajandussaaduste töötlemise juures on oluline lisaks tähele panna, et komisjoni määruse (EÜ) nr 1857/2006, mis käsitleb asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist põllumajandustoodete tootmisega tegelevatele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 70/2001 (ELT L 358, 16.12.2006, lk 3–21), artikli 2, Euroopa Komisjoni teatise “Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsasektoris aastateks 2007–2013” (ELT C 319, 27.12.2006, lk 1–33) 2. peatüki punkti 7 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 2 punkti 23 kohaselt ei ole põllumajandusettevõtetes toimuv tegevus, mis eelneb toote esmamüügile, töötlemine. See tähendab, et näiteks põllumajandussaaduste koristamine, sorteerimine, pesemine ja pakendamine on osa põllumajandussaaduste tootmisest ja ei kuulu antud toetuse alt toetatavate tegevuste hulka.

Toiduainete ja sööda või toiduks ja söödaks mittekasutatavate põllumajandustoodete turustamise all peetakse silmas turustamist komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 2 punkti 24 tähenduses, see tähendab, et ennekõike on toetatavad taotleja investeeringud, mis on seotud taotleja liikmete toodetud toodete ladustamise, sorteerimise, pakendamise jms, mis ei ole algset toodet oluliselt muutvad tegevused ja mis seetõttu ei kuulu ka töötlemise mõiste alla.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud toetatava tegevuse raames toetatakse investeeringuid, mis on ette nähtud toiduks või söödaks kasutatava lõpptoote töötlemise ja turustamise edendamiseks.

Tehnoloogia ostmise, paigaldamise ja rakendamise all peetakse silmas investeeringut immateriaalsesse varasse komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 2 punkti 11 tähenduses, ehk investeerimist tehnoloogiasiidresse patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel. Patendiõiguste, litsentside, kasulike mudelite, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste ostmine võimaldab osta, paigaldada ja rakendada toiduainete ja sööda töötlemiseks ja turustamiseks vajalikku seadet.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 2 on sätestatud, et lao- või tootmishoonete puhul antakse toetust nende laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks “Ehitusseaduse” mõistes. Hoone rekonstrueerimise korral peavad selle tegevuse kulud moodustama vähemalt 50% uue samaväärse ehitise väärtusest.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 3 on sätestatud, et toetust antakse ka toiduainete ja sööda töötlemiseks vajaliku lao- või tootmishoone ning rajatise püstitamiseks “Ehitusseaduses” sätestatud tingimustel ja korras. Vaid rajatiste püstitamiseks antakse toetust vaid juhul, kui püstitatavate rajatistega kavandatakse otseselt toiduaineid või sööta töödelda või turustada, selliseks rajatiseks võib olla näiteks elevaator, milles teravilja sorteeritakse ja ladustatakse vms. Muude rajatiste, sealhulgas platside, teede, piirdeaedade vms püstitamiseks antakse toetust vaid juhul, kui nende püstitamine kaasneb eelnimetatud rajatise või hoone püstitamisega või on vajalik kavandata investeeringu raames ostetava seadme rakendamiseks.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 4 on sätestatud, et toiduainete ja sööda töötlemiseks ja turustamiseks antakse toetust tarkvara ja info- ja sidetehnoloogiliste seadmete ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks. Antud tegevuse raames toetatakse näiteks e-äri rakenduste, eritarkvara ja -seadmete soetamist ning veebilehe loomist. Eritarkvara ja -seadmete all peetakse silmas spetsiaalselt taotleja vajadusi silmas pidades välja töötatud info- ja sidetehnoloogilisi lahendusi, mis on vajalikud taotleja tootmistegevuse läbiviimiseks, sealhulgas tootmises kasutatavate masinate ja seadmete rakendamiseks. **Määruse § 6 lõike 4 punkti 6** kohaselt ei ole standardtarkvara, sealhulgas näiteks kontoritarkvara, -arvutustehnika ja -sidevahendite, sealhulgas mobiiltelefonide ostmise kulud antud toetuse raames abikõlblikud. Standardtarkvara, -arvutustehnika ja -sidevahendite all peetakse silmas sellist tarkvara, arvutustehnikat ja sidevahendeid, mis ei ole väljatöötatud spetsiaalselt taotleja tootmistegevust silmas pidades, vaid on valmislahendustena kättesaadavad.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 5 nimetatud toetatava tegevuse raames toetatakse investeeringuid, mis on ette nähtud puhastusseadme osaks oleva seadme ostmiseks, paigaldamiseks ja rakendamiseks ning puhastusseadme osaks oleva rajatise püstitamiseks, laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks "Ehitusseaduses" sätestatud tingimustel ja korras. Antud tegevuse raames toetatakse ka seadme rakendamiseks vajalike juhtmete, torude jms ostmist ja paigaldamist.

Määruse § 4 lõike 1 punktis 6 nimetatud toetatava tegevuse raames toetatakse investeeringuid, mis on ette nähtud lõpptoote, mis ei ole toiduks või söödaks kasutatav, töötlemise edendamiseks. Mittepuiduliste metsasaaduste hulka kuuluvad kõik puitu mittesisaldavad metsasaadused.

Tehnoloogia ostmise, paigaldamise ja rakendamise all peetakse silmas investeeringut immateriaalsesse varasse komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 2 punkti 11 tähenduses, ehk investeerimist tehnoloogiasiidresse patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel. Patendiõiguste, litsentside, kasulike mudelite, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste ostmise võimaldab osta, paigaldada ja rakendada toiduks või söödaks mittekasutatavate põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks vajalikku seadet.

Määruse § 4 lõikes 2 on sätestatud, et lõikes 1 nimetatud tegevusi ei toetata tubakatoodete töötlemise ja turustamise korral. Tubakatoote all peetakse silmas kombineeritud nomenklatuuri, mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühtse tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 07.09.1987, lk 1–675), 24. kaubagrupi kuuluvat toodet.

Toimimise lepingu lisas 1 nimetatud toodetest ei ole vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 28 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 1 lõike 3 punktile a antud toetuse raames samuti toetatavad kalandusvaldkonna projektid, kuna kalandus ei kuulu EAFRD raames toetatavate valdkondade hulka ning kalandusele on ette nähtud eraldi fond ja vastavad toetused.

Kalandustoodete all peetakse silmas nõukogu määruse (EÜ) nr 104/2000 kalastus- ja akvakultuuritooteturu ühise korralduse kohta (EÜT L 17, 21.01.2000, lk 22–52) artiklis 1 nimetatud toodet.

Määruse § 4 lõikes 4 on sätestatud, et põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandumise investeeringutoetus on riigiabi, mille andmisel järgitakse komisjoni määruses (EÜ) nr

800/2008 ja “Konkurentsiseaduse” §-s 34² sätestatud. “Konkurentsiseaduse” §-s 34² on defineeritud grupierandiga hõlmatud riigiabi mõiste ja selle andmist puudutava kokkuvõtliku teabelehe siseriikliku menetlemise ning Euroopa Komisjonile esitamise protseduur.

Lõikes 4 sätestatakse, et käesolevas määruses toetatavate tegevuste rakendamiseks antav toetus on regionaalabi komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 13 mõistes. Tulenevalt komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 2 punktide 10 ja 11 kohaldatavate käesolevat määrust investeeringutele materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses olemasoleva ettevõtja laiendamisega, toodete mitmekesistamisega või uute teenuste pakkumisega. Materiaalne vara on vara, mis seondub maa, ehitiste, tootmisrajatiste, masinate ja seadmetega. Immateriaalne vara on vara, mis soetatakse tehnosiirde käigus patendiõiguste, litsentside, oskusteabe või patentimata tehniliste teadmiste omandamise teel. Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 12 lõike 2 tulenevalt abikõlblike kuludena käsitlemisel peab immateriaalne vara vastama kõigile järgmistele tingimustele: 1) seda peab kasutatama üksnes abi saav ettevõtja; 2) investeeringuteks ettenähtud regionaalabi puhul tuleb seda kasutada üksnes abi saavas ettevõttes; 3) seda tuleb käsitleda amortiseeruva varana; 4) see tuleb osta kolmandatelt isikutelt turutingimustel, ilma et soetajal oleks müüja suhtes või müüjal soetaja suhtes nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) EMPs kohaldatav tekst (ELT L 24, 29.01.2004, lk 1–22) artikli 3 kohase kontrolli õigus. Nimetatud vajalikud tingimused tuuakse välja selleks, et taotlejal kui ka PRIA oleks ülevaade nõuetest, mida nad peavad järgima ning mis on vajalikud asjakohaste sätete täimiseks komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 3 lõike 2 ja artikli 9 lõike 2 alusel. Lisaks tagab tingimuste välja toomine komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artiklis 9 sätestatud abi läbipaistvuse. Tulenevalt komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 9 lõike 3 peab PRIA taotluse rahuldamise otsuses viitama üldise grupierandi määruse II peatüki erisätetele, käesolevale määrusele ning veebilehele, kus on käesolev määrus avaldatud.

Määruse § 5 lõikes 1 on sätestatud, et kavandatav investeeringuobjekt ja selle alune maa peavad olema taotleja omandis või on investeeringuobjekti alusele maale taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Samuti peab ehitis, kuhu seade paigaldatakse või kus seda kasutatakse, kuuluma taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Nõue tuleneb vajadusest tagada investeeringuobjekti sihipärane kasutamine vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Seega, arvestades taotluse menetlemiseks (100 tööpäeva) ja toetuse väljamaksete tegemiseks (3 kuud pärast nõuetekohaste kuludokumentide esitamist) kuluvat aega, saab nõutud hoonestusõiguse kestus taotlemise hetkel olla minimaalselt kuus aastat, aga seda vaid juhul, kui investeering kavandatakse teha vahetult pärast taotluse esitamist.

Arvestades, et kavandatav investeering tuleb ära teha kahe aasta jooksul alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, võib taotlemise hetkel maksimaalselt nõutav hoonestusõiguse kestvus ulatuda kaheksa aastani. Samas võib PRIA nõuda juba väljamakstud toetuse tagasi ja keelduda edasistest väljamaksetest, kui taotleja ei ole suutnud kahe aasta jooksul investeeringut ellu viia ja hoonestusõiguse tähtaeg ei kata enam nõutavat viie aastast perioodi alates viimase toetusosa väljamaksmisest.

Määruse § 5 lõikes 2 on sätestatud, et kahe või enama taotleja ühise taotluse korral peab kavandatav investeeringuobjekt ja selle alune maa olema taotlejate kaasomandis või on investeeringuobjekti alusele maale taotlejate kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Ehitis, kuhu seade

paigaldatakse või kus seda kasutatakse, peab kuuluma taotlejate kaasomandisse või on antud taotlejatele õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Määruse § 5 lõikes 3 on sätestatud, et kavandatava investeeringu tegemist ei või alustada varem ja investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem, kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Määruse §-s 6 sätestatakse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.

Määruse § 6 lõige 1 sätestab, kuidas arvestatakse toetatava tegevuse abikõlblikku kulu. Toetatava tegevuse abikõlbliku kulu moodustab investeeringuobjekti maksumus, mis koosneb investeeringuobjekti väljavalitud hinnapakumuse maksumusest, abikõlbliku investeeringuobjekti tähistamiseks vajaliku sümbolika maksumusest ja nendega kaasnevast tagastamatust käibemaksust. Investeeringuobjektiga võib kaasneda ka tasu patendi ja litsentsi ostmiseks, mis on abikõlblik kulu selle toetuse raames.

Määruse § 6 lõige 2 sätestab, et uue tootmishoone püstitamiseks toetuse taotlemise korral peavad kogu toetatava tegevuse abikõlblike kulude maksumusest vähemalt 40% moodustama seadme ja tehnoloogia ostmise, paigaldamise ja rakendamise kulud. Antud lõige kohaldub vaid uue tootmishoone püstitamiseks toetuse taotlemise korral ja ei kohaldu muu ehitustegevuse puhul.

Määruse § 6 lõikes 4 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud.

Määruse § 6 lõike 4 punkt 1 sätestab, et abikõlblikud ei ole jaekaubanduse arendamiseks tehtavad kulud. See tähendab, et selle taotleja, kes lisaks toiduainete ja sööda töötlemisele tegeleb ka jaekaubandusega, kulud, mis on tehtud müügikoha ruumidele ja sisseseadele või muudele otseselt jaekaubandust edendavatele tegevustele, ei ole selle toetuse raames abikõlblikud.

Määruse § 6 lõike 4 punkt 5 sätestab, et abikõlblikud ei ole investeeringud selliste toodete töötlemisvõimsuse suurendamisse, mille normaalse turuväljundi olemasolu ei ole võimalik tõendada. Turuväljundi hindamisel arvestatakse asjakohase toote hindu, tootmismahтусid ja tarbimist Eesti ja EL-i turul, samuti asjakohaseid ekspordi- ja impordinäitajaid, tootel peab olema potentsiaalne turg. Normaalset turuväljundit ei ole näiteks tootel, millele investeeringutoetuse taotlemise ajal EL-i ühise turukorralduse raames on kehtestatud tootmise piirang või rakendatakse kasutus- ja eksporditoetusi või kohaldatakse turult kõrvaldamist. Vajadusel on PRIA õigus taotlejalt nõuda täiendavaid dokumente, millega tõestatakse toodetavate toodete turuväljundi olemasolu.

Määruse § 6 lõike 4 punkt 7 sätestab, tuginedes komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), artiklile 55, tingimused kasutatud seadmete ostmiseks. Kasutatud seadmete ostmine on abikõlblik, kui ostetav seade on toodetud vähem kui kolm aastat tagasi, selle ostmiseks ei ole varem saadud EL-i, siseriiklikku või välisabi toetust või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi ning selle hind ei ületa selle turuväärtust ega samaväärse uue seadme hinda.

Määruse § 6 lõike 4 punktis 13 sätestatakse, et abikõlblikud ei ole rendi-, kütuse-, koolitus-, side- ja veo- või sõidukulud, muud üldkulud ning töötasu. 1. juulil 2009. a jõustunud “Töölepingu seaduse” kohaselt on töölepingu alusel töö eest makstav tasu töötasu, mida kuni uue “Töölepingu seaduse” jõustumiseni 1. juulil 2009. a nii “Töölepingu seaduse” kui “Palgaseaduse” kohaselt käsitleti (bruto)palgana.

Määruse § 6 lõike 4 punktis 15 sätestatakse, et antud toetuse raames ei ole abikõlblikud maa ja olemasoleva hoone ostmise ja rentimise kulud.

Määruse § 6 lõike 4 punktis 23 sätestatakse, et toetuse raames ei ole abikõlblikud piima ja piimatooteid jälgendavate või asendavate toodete töötlemiseks ja turustamiseks tehtavad kulud. Antud nõue tuleneb Euroopa Komisjoni teatise “Ühenduse suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris aastateks 2007–2013” punktist 43.

Määruse § 6 lõikes 5 on sätestatud määruse § 6 lõike 4 punkti 1 erisus, mille kohaselt on jaekaubandusega seotud kulud abikõlblikud vaid juhul, kui investeering tehakse seadmetesse, millega hakatakse turustama taotleja liikmete toodetud jaekaubanduses turustatavat põllumajandustoodet. **Määruse § 21** kohaselt kohaldatakse nimetatud erisust vaid nende taotlejate taotluste kohta, mis esitatakse 2011. aastal toimunud taotlusvooru ajal.

Määruse § 6 lõigetes 6 ja 7 on asendusinvesteeringu mõistet täpsemalt selgitatud.

Määruse §-s 7 on sätestatud nõuded investeeringuobjekti hinnapakkumuse kohta, mille kohaselt peab taotleja olema saanud vähemalt kolm investeeringuobjekti hinnapakkumust koos tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilise spetsifikatsioonile (edaspidi *investeeringuobjekti hinnapakkumus*), kui investeeringuobjekti maksumus ületab 30 000 eurot. Taotleja peab olema saanud vähemalt ühe investeeringuobjekti hinnapakkumuse, kui investeeringuobjekti käibemaksuta maksumus on alla 30 000 euro.

Lähtuvalt asendusinvesteeringute mitteabikõlblikkusest on ehitise rekonstrueerimise ja kasutatud seadmete ostmise korral seatud investeeringuobjekti hinnapakkumusele lisaks nõue, mille kohaselt peab nimetatud juhtudel investeeringuobjekti hinnapakkumus sisaldama ka kas uue samaväärse ehitise hinnapakkumust või uue samaväärse seadme hinnapakkumust. See nõue võimaldab kontrollida, et ehitise rekonstrueerimine ja kasutatud seadme ostmine ei ole asendusinvesteering. Määruse § 6 lõikes 6 sätestatakse, et näiteks ehitise rekonstrueerimine ei ole asendusinvesteering, kui selle kulud moodustavad vähemalt 50% uue samaväärse ehitise väärtusest. Seadmed või ehitised loetakse samaväärseks, kui need täidavad sama funktsiooni ja on sama tootlikkusega.

Juhul kui taotlejal ei ole võimalik saada kolme võrreldavat investeeringuobjekti hinnapakkumust, võib põhjendatud juhtudel, näiteks kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse pakkuja, esitada vähem kui kolm hinnapakkumust. Taotleja peab seda põhjendama. Väljavalitud hinnapakkumus investeeringu tegemiseks ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes teise sarnase tegevuse ja investeeringuobjekti eest tasutava hinnaga. PRIA on õigus vajadusel võrrelda väljavalitud hinnapakkumust turuhindadega. Kui taotleja ei vali kõige odavamat hinnapakkumust, peab ta kallimate hinnapakkumuste hulgast tehtud valikut põhjendama. Tehtud valikut põhjendab taotleja lisas 3 toodud vormi kohases hinnapakkumuste võrdlustabelis. Taotleja peab tehtud valikut põhjendama kõigis pakkumustes võrreldavalt välja toodud näitaja alusel, näiteks seadme võimsus, mõõtmed, töökiirus, energiakulu, ühilduvus varem olemasolevate seadmetega vms. Põhjendusi näitaja alusel, mille kohta ei ole pakkumust küsitud ja mis ei ole pakkumustes võrreldavalt välja

toodud, näiteks varasem koostöö seadme pakkujaga, pakkuja usaldusväärsus vms, ei loeta asjakohaseks. Antud nõue on vajalik kunstliku hinna tõstmise vältimiseks.

Investeeringuobjekti hinnapakkumus võib üldjuhul esitada eesti või inglise keeles. Siiski, kui saadud investeeringuobjekti hinnapakkumus ei ole eesti ega inglise keeles, on PRIA "Keeleseaduse" § 8 lõike 1 kohaselt õigus nõuda taotlejalt nimetatud hinnapakkumuse tõlget eesti keelde.

Määruse §-s 8 kehtestatakse toetuse maksimaalne suurus ja määr. Toetatavate tegevuste kohta antava toetuse maksimaalsed määrad on sätestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 28 lõigetes 2 ja 3 ning komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 13 lõigetes 3 ja 4. Kõigi toetatavate tegevuste puhul kohaldatakse ühtset maksimaalset toetusmäära: kuni 50% toetava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

Seoses sellega, et taotleja võib sama investeeringu rahastamisel taotleda täiendavat tagastatavat riigiabi või vähese tähtsusega abi näiteks laenude, tagatiste vms näol Krediidid ja Ekspordi Garanteerimise Sihtasutuselt KredEx või Maaelu Edendamise Sihtasutustelt, siis tulenevalt komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 artikli 13 lõigetest 3 ja 4 ei tohi abi osatähtsus kehtiva brutotoetusekvivalendina ületada abi andmise ajal asjaomases abistatavas piirkonnas kehtivat regionaalabi künnist. Nimetatud künnis on kehtestatud Euroopa Komisjoni teatise "Regionaalabi suunised aastateks 2007–2013" (ELT C 54, 4.3.2006, lk 13–44) alusel heaks kiidetud Euroopa Komisjoni teatisega "Regionaalabi suunised aastateks 2007–2013 – Regionaalabi kaart: Kreeka, Eesti, Leedu" (ELT C 286, 23.11.2006, lk 5–6) ja selle kohaselt on Eestis lubatud toetust anda mikro- ja väikese suurusega ettevõtjale kuni 70% ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 60% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest, välja arvatud Tallinnas ja Harjumaal, kus toetust antakse mikro- ja väikese suurusega ettevõtjale kuni 60% ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 50% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest. See tähendab, et kui taotleja saab toetust 50% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest, siis on tal võimalus saada sõltuvalt oma suurusest ja asukohast kuni 20% täiendavat tagastatavat toetust.

Toetuse maksimaalne suurus ühe ettevõtja kohta kehtestatakse kogu arengukava programmiperioodi (edaspidi *programmiperiood*) kohta. Toetuse maksimaalne võimalik heakskiidetud toetussumma ühe taotleja kohta on kogu programmiperioodi jooksul kokku 1 920 000 eurot. Kahe või mitme taotleja ühise taotluse korral võib iga taotleja toetust taotleda kuni 1 920 000 eurot.

Määruse § 8 lõikes 4 sätestatakse, et tootmishoone püstitamiseks toetuse taotlemise korral on toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta kogu programmiperioodi jooksul 640 000 eurot. Antud lõige kohaldu vaid uue tootmishoone püstitamiseks toetuse taotlemise korral ja ei kohaldu muu ehitustegevuse puhul.

Määruse § 8 lõikes 5 on sätestatud, et kui toetust taotlevad kaks või enam taotlejat ühiselt, määratakse igale taotlejale toetus eraldi lõikes 1 sätestatud määra kohaselt.

Määruse §-s 9 on sätestatud taotluse esitamise kord ja selle tähtaeg. Taotluse esitamise tähtaja teatab PRIA ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Taotlemisel esitatavad dokumendid tuleb esitada originaaldokumentidena, kui määruuses ei ole ette nähtud ärakirjade esitamist.

Määruse §-s 10 kehtestatakse nõuded taotluse kohta ning dokumendid, mis taotleja peab PRIAle esitama. Taotleja peab esitama need dokumendid, millel olevad andmed ei ole PRIAle muul viisil kättesaadavad.

Määruse § 10 lõikes 2 sätestatakse dokumendid, mis tõendavad taotleja nõuetekohasust ja raamatupidamise andmeid ning maksukohustuslasele esitatud nõuete täitmist. PRIA kontrollib otse äriregistri andmebaasist taotleja kohta kantud andmeid. Eesmärgiks on kontrollida, et taotlejal ei oleks riikliku maksu maksuvõlga.

Määruse § 10 lõike 2 punktis 1 sätestatakse dokument, mis tõendab taotleja ettevõtte nõuetekohasust. Toetus ei ole mõeldud ettevõtte nõuetega vastavusse viimiseks, seega peavad taotlejad juba toetuse taotlemise hetkel vastama kõigile neile asjakohastest seadusest tulenevatele nõuetele. Seega peavad taotlejad, kelle ettevõtte on tunnustatud "Toiduseaduse" alusel või tunnustatud või registreeritud "Söödaseaduse" alusel, PRIAle esitama VTA kinnituse selle kohta, et kavandatav investeeringuobjekt vastab investeeringuobjekti kohta sätestatud nõuetele.

Antud nõue kehtib vaid juhul kui taotlejaks on toidu- või söödakäitlemisega juba tegelev taotleja. Toiduks või söödaks mittekasutatavaid tooteid töötlev ettevõtte ei pea olema VTA poolt tunnustatud või registreeritud, seega ei pea sellised taotlejad ka kinnitust esitama. Samuti ei pea tunnustatud või registreeritud olema taotleja ettevõtte, kui see soovib toidu- või söödakäitlemisega alles alustada. Samas peavad sellised taotlejad pärast investeeringu tegemist oma ettevõttele siiski tunnustamise või registreeringu saama, kui nendele "Toiduseadusest" või "Söödaseadusest" selline nõue tuleneb, kuna vastasel juhul ei saa nad nimetatud seaduste kohaselt töötlemisega tegeleda ja seega ei saa ka täita määruse § 16 lõike 2 punktis 1 sätestatud nõuet investeeringuobjekti sihipärase kasutamise kohta.

Taotleja majandustegevust kajastavaid dokumente nõutakse taotleja majandusliku jätkusuutlikkuse tõestamiseks. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 28 kohaselt antakse toetust vaid taotlejatele, kes tõestavad oma majanduslikku jätkusuutlikkust.

Kui taotleja kuulub kontserni, peab taotleja esitama ka taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ära kirja. Samas saab antud toetuse taotlejaks olla siiski vaid kontserni kuuluv emaettevõtja, kuna määruse § 2 lõike 1 kohaselt võib taotlejaks olla vaid tulundusühistu, kes ei saa olla mõne muu äriühingu omanduses. Seega hinnatakse taotleja vastavust määruses toodud nõuetele siiski konkreetse toetust taotleva tulundusühistu majandusaasta aruande põhjal. Ainus nõue, mille täitmist PRIA kontrollib kontserni konsolideeritud aruande põhjal, on ettevõtja suurus, kuna selle hindamisel arvestatakse ka toetust taotleva ettevõtja sidus- ja partnerettevõtjate vastavate näitajatega.

Määruse § 10 lõikes 3 on täpsustatud raamatupidamise andmeid ja maksukohustuslasele esitatud nõuete täitmist tõendavate dokumentide esitamist nende taotlejate puhul, kelle majandusaasta lõpeb vahetult enne taotluste esitamise tähtaega nii, et nendel ei ole võimalik taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada. Sellisel juhul ei ole taotlejal kohustust taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada ning PRIA kontrollib **määruse § 12 lõike 7** kohaselt taotleja nõuetele vastavust taotlemise aastale eelnenud teise majandusaasta kinnitatud aruande põhjal. See tähendab, et vastav aruanne peab olema äriregistrile esitatud ning füüsilisest isikust ettevõtja puhul peab taotleja PRIAle esitama taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud teise majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ära kirja.

Määruse § 10 lõikes 4 on sätestatud, millised kavandatava investeeringuobjekti nõuetekohasust tõendavad dokumendid peab taotleja toetuse taotlemisel esitama.

Nõutud on nii ära kirjad kolmest hinnapakumusest kui ka nende põhjal koostatud hinnavõrdlustabel. Punktis 2 nimetatud ära kirjad kolmest hinnapakumusest tuleb taotlemisel PRIAle esitada, kuna kõik taotlused ei läbi eelkontrolli. Punktis 5 on sätestatud, et PRIAle tuleb esitada ehitise puhul ära kiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga, kui see on nõutav ehitusloa saamiseks. Kui ehitusprojekti ei ole ehitusloa kinnitamiseks vaja, peab seda kohaliku omavalitsuse ehitusnõunik kinnitama.

Punkti 6 kohaselt peab taotleja toetuse taotlemisel kavandatava investeeringuobjekti nõuetekohasuse tõendamiseks esitama ära kirja dokumendist, mis tõendab, et ehitise, mida kavandatakse ehitada, st püstitada, laiendada ja rekonstrueerida, ja selle alune maa kuuluvad taotleja omandisse või on sellele maale taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Samuti tuleb esitada ära kiri dokumendist, mis tõendab, et ehitise, kuhu toetuse abil ostetav seade paigaldatakse või kus seda kasutatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Määruse § 10 lõikes 5 on sätestatud, et iga taotleja võib ettenähtud tähtajal, st igal taotlusvooru ajal, esitada vaid ühe taotluse, mille alusel võib toetust taotleda mitme investeeringuobjekti kohta. Kahe või mitme taotleja ühise taotluse korral ei saa ühise taotluse esitanud taotlejad eraldi sama taotlusvooru ajal teist taotlust esitada. Taotluse esitamise tähtaja teatab määruse § 9 lõike 2 kohaselt PRIA.

Määruse § 10 lõikes 6 on sätestatud, et kahe või mitme taotleja ühise taotluse korral esitatakse ühiselt kavandatava investeeringu nõuetekohasust tõendavad dokumendid, kuid nii avalduse, äriplaani kui ka taotleja nõuetekohasust tõendavad dokumendid esitab iga taotleja eraldi.

Määruse §-s 11 sätestatakse taotluse vastuvõtmise kord.

Määruse §-s 12 on sätestatud taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine. PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ning taotluse tähtaegset esitamist, vastuvõetud taotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja kavandatava tegevuse vastavust määruses sätestatud nõuetele. Nõutavad dokumendid on nimetatud määruse §-s 10. PRIA võrdleb taotluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks kõiki andmeid omavahel, sh avalduses ja äriplaanis toodud andmeid omavahel ning neid andmeid tõendavates dokumentides esitatud andmetega ja analüüsitavaid finantsmajanduslikke andmeid ning nende omavahelisi seoseid. Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks kasutab PRIA ka teiste andmekogude andmeid.

PRIA määrab taotlejale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, kui taotluses või muudes käesoleva seaduse alusel esitatud dokumentides on ilmsed ebatäpsused. PRIA volitatud ametnikul on taotluses esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks õigus viibida taotleja nõusolekul ja kui taotlejaks on tulundusühistu, siis tema liikme nõusolekul või selle isiku nõusolekul, kellelt taotleja tellib teenust, tööd või ostab kaupa, tema ettevõttes, sealhulgas hoones ja kinnisasjal, ning kontrollida dokumente ja tehtud töid kohapeal.

Määruse § 12 lõikes 2 on sätestatud, et PRIAl on õigus äriplaanis toodud prognooside täitmise võimalikkuse hindamiseks kasutada eksperti ja hindamise tulemuse põhjal teha

taotlejale ettepanek muuta prognoose või nõuda taotlejalt lisadokumente, mis tõendavad prognooside täitmise võimalikkust. Kuna määruse lisa 4 kohaselt antakse taotlejale hindepunkte äriplaanis toodud prognooside kohaselt, on oluline tagada, et äriplaanis toodud prognoosid oleksid käesoleva aja ja kavandatavate majandusaastate üldisi majandustingimusi arvestades täidetavad.

Määruse § 12 lõigetes 3 ja 5 sätestatakse, et taotleja ja taotlus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele, kui kõik omavahel võrreldavad andmed, sh analüüsitud finantsmajanduslikud andmed, on samased ja nende seosed samasust kinnitavad, ei esine “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 62 lõikes 2 nimetatud asjaolusid ning on täidetud kõik määruses sätestatud nõuded. Kui taotleja või taotlus ei vasta nõuetele, teeb PRIA taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Määruse § 12 lõikes 4 täpsustatakse nende taotlejate nõuetele vastavuse kontrollimist, kelle majandusaasta lõpeb vahetult enne taotluste esitamise tähtaega nii, et nendel ei ole võimalik taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruannet koostada ja seda PRIAle esitada. Sellisel juhul võtab PRIA taotleja nõuetele vastavuse kontrollimisel aluseks toetuse taotlemise aastale eelnenud teise majandusaasta kinnitatud aruande ja kontrollib majandusaasta aruande alusel kontrollitavate nõuete osas taotlejat nõuetele vastavust selle põhjal.

Määruse §-s 13 sätestatakse nõuetele vastavate taotluste hindamise ja taotluste paremusjärjestuse koostamise protseduur.

PRIA hindab esmalt nende taotlejate taotlusi, kes on tunnustatud piimaveiste, lehmapiima ja selle töötlemisel saadud toote või mahepõllumajandusliku tootmisviisi kohta ja taotlevad toetust toiduainete ja sööda töötlemiseks. Kui pärast nimetatud nõuetele vastavate taotluste rahuldamist jääb toetatava tegevuse rahastamise eelarvest vahendeid üle, hindab PRIA muude taotlejate taotlusi. See tähendab, et moodustatakse kaks eraldi taotluste paremusjärjestust: esmalt nende taotlejate, kes on tunnustatud piimaveiste, lehmapiima ja selle töötlemisel saadud toote või mahepõllumajandusliku tootmisviisi kohta ja kes taotlevad toetust toiduainete ja sööda töötlemiseks, taotlustest ning seejärel ülejäänud taotlustest.

Taotluste paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus.

Määruse §-s 14 sätestatakse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused. Taotluste hindamise tulemusel koostatud paremusjärjestuse alusel rahuldatakse parimad taotlused. Taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 60 lõike 5 punkti 2 või § 62 lõike 2 või 4 alusel 100 tööpäeva jooksul taotluse esitamise tähtpäevast arvates. Kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole võimalik või põhjendatud, võib taotletud toetuse summat ja taotlust muuta taotleja nõusolekul ning PRIA teeb taotluse osalise rahuldamise otsuse. Taotluse osaline rahuldamine on lubatud juhul, kui toetuse rahastamise eelarvejääk ei võimalda teha taotluse täies ulatuses rahuldamist. Iga toetatava tegevuse kohta kehtestatakse selle eelarveaastaks kindlaks määratud eelarvevahendid, millele võivad lisanduda eelmistel aastatel kasutamata jäänud eelarvevahendid. PRIA rahuldab üksnes need taotlused, mis jäävad kindlaks määratud eelarvevahendite piiresse mitte suurema summa ulatuses. Kui PRIA jätab taotluse rahuldamata, siis nimetatud taotlusi ei kanta üle järgmisesse taotluse esitamise tähtaega, soovi korral võib selle nimetatud tähtajal uuesti PRIAle esitada.

Määruse § 15 kohaselt on toetuse taotlejal või toetuse saajal kohustus teavitada viivitamata PRIAt kirjalikult oma andmete muutumisest ning nõusoleku saamiseks näiteks tegevuse või investeeringuobjektiga seotud muudatusest. “Haldusmenetluse seaduse” kohaselt on elektrooniline asjaajamine võrdsustatud kirjaliku asjaajamisega. Digitaalallkirja kasutatakse haldusmenetluses “Digitaalallkirja seaduses” ja teistes õigusaktides sätestatud korras.

Määruse §-s 16 on sätestatud nõuded toetuse saajale, mis kaasnevad taotluse rahuldamise otsuse tegemisega. Üheks olulisemaks kohustuseks on see, et toetuse saaja peab toetuse abil rahastatud investeeringuobjekti säilitama ja sihipäraselt kasutama vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Toetuse mittesihipärase kasutamise korral tuleb saadud toetusraha PRIA nõudmisel tagasi maksta. Viie aasta nõue on kehtestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 72 lõike 1 alusel.

Toetuse saaja peab kavandatava investeeringu tegema ja selle tegemist tõendavad dokumendid esitama PRIAle hiljemalt kahe aasta jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Samuti on toetuse saaja kohustatud oma raamatupidamises selgelt eristama toetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumendid muudest kulu- ja maksedokumentidest. Antud nõue on vajalik toetuse kasutamise üle järelevalve teostamiseks.

Määruse §-s 17 sätestatakse pärast investeeringu tegemist selle tõendamiseks esitatud dokumentide menetlemise protseduur. Toetuse saaja ei esita investeeringu tegemist tõendavaid dokumente PRIAle enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist.

Määruse § 17 lõikes 3 on sätestatud, milline krediidi- või finantseerimisasutus võib selle määruse tähenduses olla kapitalirendile andja. PRIA sõlmib kapitalirendile andjaga koostöölepingu, milles lepitakse kokku teabe vahetamise kord ning mõlema poole õigused ja kohustused. Ühe olulise sättena tagavad koostöölepingud näiteks, et liisingulepingu katkestamisel ilma PRIAt teavitamata, tasub taotleja tagasinõude liisinguandja.

Määruse §-s 18 on sätestatud toetuse maksmise ja maksmisest keeldumise alused.

Määruse §-s 19 sätestatakse toetuse saaja toetatava tegevuse elluviimise rahastamise kord enne töö, teenuse või kauba eest tasumist. See on vajalik selleks, et luua toetuse saajale paremad tingimused tegutsemiseks halvenenud majanduskeskkonnas. Muudatus võimaldab toetuse saajal paindlikumalt läheneda kavandatava investeeringu tegemise etappidesse ning aitab ületada investeeringu tegemisega kaasnevaid finantsprobleeme. Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi toetust on võimalik välja maksta alles seejärel, kui investeering on tehtud ja kogu kulude eest juba tasutud, kuid käesoleval ajal on toetuse saajate võimalused leida vahendeid oma investeeringute tegemise kulude katteks (nt krediidasutustelt laenuvahenditena või muudest allikatest) väga piiratud. Seepärast ongi oluline leida paindlikke finantseerimisvõimalusi perioodiks, mil investeeringuid tehakse. Eelnõuga ettenähtav rahastamisviis on siseriiklik lahendus, mis on suunatud EAFRD vahendite paremale ärakasutamisele ning paindlike finantseerimisvõimaluste loomisele, kuid ei ole ise otseselt EAFRD toetus. Kuna toetuse saajate muudest allikatest rahastamise ebastabiilsus võib seada ohtu arengukava meetmete eduka rakendamise, siis võimalus rahastada toetuse saajate toetatava tegevuse elluviimist enne töö, teenuse või kauba eest tasumist, on äärmiselt tähtis.

Eelnõuga ettenähtav rahastamisviis tähendab seda, et toetuse saaja toetatava tegevuse elluviimist võib rahastada riigieelarvest enne töö, teenuse või kauba eest tasumist, kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne ning tehtud töö või osutatud teenus on lõpetatud või müüdüd

kaup on üle antud ning toetuse saaja on need vastu võtnud ja nende eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse rahasumma. Nimetatud rahastamisviisi ei kohaldata kapitalirendi puhul.

Toetuse saaja loetakse piisavalt usaldusväärseks, kui:

- 1) toetuse saajal ei ole riikliku maksu maksuvõlgnevust või tema riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg tasutud ajakava kohaselt;
- 2) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust;
- 3) ta on varem riigieelarvelistest, muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasunud ettenähtud tähtpäevaks ja summas;
- 4) ta on varem tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha kasutanud sihipäraselt ja tähtaegselt.

Omafinantseeringuga võrdne rahasumma on rahaline väärtus, mille toetuse saaja tasub isikule, kes osutas esitatud investeeinguobjekti hinnapakumuse alusel toetatava tegevuse elluviimiseks toetuse saajale teenust, tegi tööd või müüs kaupa. Omafinantseeringuga võrdse rahasumma hulka loetakse selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud kõik abikõlblikud kulud, millest on maha arvestatud tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel toetuse saajale makstav summa (ehk enne toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse tegemist peab toetuse saajal olema arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud abikõlblikest kuludest tasutud ainult see osa, mis jääb alles, kui arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud abikõlblike kulude kogusummast arvestatakse maha toetusmäära alusel kuludokumentis kajastatud abikõlblike kulude põhjal arvutatud toetuse summa) ning kõik mitteabikõlblikud kulud, mis mingil mõjuval põhjusel on nimetatud arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud. Näiteks kuulub arve-saatelehel või arve ära kirjal kajastatud mitteabikõlblike kulude (mis peavad toetuse saajal olema tasutud enne toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse tegemist) hulka toetatava tegevuse käibemaks, kui toetuse saajal on võimalik taotleda selle tagastamist "Käibemaksuseaduse" alusel, ning ka muud mitteabikõlblikud kulud, mis on mingil põhjusel kuludokumentides kajastatud.

Toetatava tegevuse elluviimise rahastamine võib toimuda selliselt, et igast eraldi kuludokumentidest on tasutud omafinantseeringuga võrdne summa või selliselt, et kuludeklaratsioonis näidatud kõikide kuludokumentide summast kokku on tasutud vähemalt omafinantseeringuga võrdse rahasumma ulatuses kuludokumente.

Eespool kirjeldatud viisil toetatava tegevuse elluviimise rahastamist sooviv toetuse saaja esitab PRIA-le vormi kohase kuludeklaratsiooni koos kulu- ja omafinantseeringuga võrdse rahasumma tasumist tõendavate dokumentidega. PRIA teeb toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse pärast kulutuste abikõlblikkuse kontrollimist, arvestades seejuures toetuse saaja usaldusväärset, ning kannab toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuste alusel määratud raha toetuse saaja arvelduskontole. Toetuse saaja võib tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha toetuse saaja kasutada üksnes selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud arve-saatelehel või arve ära kirjal märgitud toetatava tegevuse abikõlblike kulude eest tasumiseks. Toetuse saaja tasub pärast tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumist viivitamata kuludokumentide alusel tasumata jäänud kogusumma isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa. Tasumise tõendamiseks esitab toetuse saaja PRIA-le seitsme tööpäeva jooksul

arvates tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumisest kuludeklaratsiooni koos maksmist tõendavate dokumentidega (arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse ärakiri või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte).

Toetuse väljamaksmise korral arvestatakse otsuse kohaselt väljamakstavast toetusrahast tasaarvelduse korras maha tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel toetuse saajale makstud raha. Toetuse väljamaksmisest keeldumise korral peab toetuse saaja tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha asjaomases ulatuses tagasi maksuma. Kui kuludokumentide alusel tasumata jäänud kogusumma tasumise ja PRIA-le nõutavate dokumentide esitamise tähtaegadest ei ole kinni peetud, siis on PRIA-le õigus edaspidi keelduda toetuse saaja toetatava tegevuse elluviimise rahastamisest enne töö, teenuse või kauba eest tasumist või nõuda tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel makstud raha tagasi. Samuti on PRIA-le õigus keelduda toetatava tegevuse elluviimise rahastamisest enne töö, teenuse või kauba eest tasumist, kui esitatud kuludokumendid ei vasta nõuetele või ei ole piisavalt selged ja läbipaistvad.

Määruse §-s 20 sätestatakse dokumentide säilitamine. Esitatud dokumente taotlejale ei tagastata, kuid PRIA-le on kohustus säilitada toetuse andmise ja kasutamise seotud dokumente vähemalt 2025. aasta 31. detsembrini. Nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta (ELT L 209, 11.08.2005, lk 1–25) artikli 28 kohaselt teeb komisjon programmi lõppmakse pärast maaelu arengu programmi rakendamise viimase aruande kättesaamist asjaomase prioriteedi kaasfinantseerimise määra, asjaomase maaelu arengu programmi rakendamise viimase eelarveaasta raamatupidamisaruannete ning asjakohase kontrollimise ja heakskiitmise otsuse alusel. Need raamatupidamisaruanded esitatakse komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2016 ja need hõlmavad akrediteeritud makseasutuse poolt kuni 31. detsembrini 2015 tehtud kulusid. Lõppmakse tehakse hiljemalt kuus kuud pärast nimetatud teabe ja dokumentide kättesaamist. Pärast lõppmakse tegemist allesjäävad kohustused tasaarveldab komisjon kuue kuu jooksul. Liikmesriikide kogemus näitab, et komisjoni viimane makse tavaliselt hilineb ja seepärast sätestatakse dokumentide säilitamise lõpptähtajana aasta 2025, mis peaks sisaldama ka väikese ajavaru.

Määruse §-s 21 on sätestatud määruse rakendussätted.

Määruse § 21 lõikes 1 on sätestatud, et määruse § 6 lõiget 5 kohaldatakse üksnes 2011. aastal taotluse esitamise tähtajal toetuse taotlemise korral. See tähendab, et vaid 2011. aastal esitatud taotluste puhul on jaekaubandust edendava tegevuse elluviimiseks tehtavad kulud abikõlblikud, kui kavandatava investeeringu tulemusena hakatakse turustama taotleja liikmete toodetud jaekaubanduses turustatavat põllumajandustoodet. Taolisteks kuludeks võivad olla näiteks investeeringud toorpiima turustamiseks mõeldud piimaautomaatidesse.

Määruse § 21 lõigetes 2–4 sätestatakse määruse § 3 lõike 1 punktis 5 sätestatud nõuete kontrollimine kuni 31. detsembrini 2011, sest 1. jaanuarist 2012 jõustuva „Karistusregistri seaduse“ kohaselt avaneb PRIA-le ligipääs karistusregistri andmetele, misjärel on PRIA-le võimalik taotleja vastavust antud nõuetele kontrollida ilma teiste järelevalveasutuste poole pöördumata.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, komisjoni määrus (EL) nr 65/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad seoses kontrollimenetluse rakendamisega ning nõuetele vastavusega maaelu arengu toetusmeetmete osas (ELT L 25, 28.01.2011, lk 8–23), komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006, millega sätestatakse nõukogu määruse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73) ja komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008, EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 09.08.2008, lk 3–47).

Määruse mõjud

Määrusega kehtestatakse arengukava raames välja töötatud põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandumise investeringutoetuse rakendamise täpsem kord, mis aitab kaasa põllumajandustootjaid ühendavate tootjarühmade investeringutele, arendades seeläbi tootjarühmade ja nende liikmete konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust.

Arengukavas toodud analüüs põllumajanduse hetkeolukorrast näitab, et põllumajandus on üks üleminekuperioodil kõige sügavamaid muutusi läbi teinud majandusharusid. 2005. a struktuuriuuringu andmetel on Eestis 27 747 põllumajanduslikku majapidamist, kusjuures $\frac{3}{4}$ neist on alla kahe Euroopa suurusühiku (*ESÜ*). Eesti põllumajandussektori konkurentsivõime on olnud madalseisus alates 1990. aastate algusest, millest alates on puudunud võimalused vajalike investeringute tegemiseks. Eesti põllumajandusettevõtete keskmised efektiivsusnäitajad jäävad maha EL-15 keskmistest ning jätkusuutlikkuse analüüs näitab, et väiksemad põllumajandusettevõtted ei ole samas mahus ja sama tüüpi tootmisega jätkamisel jätkusuutlikud. Neil ei ole endal piisavalt vahendeid investeringuteks ja tootmise ümberkorraldamiseks. Madala konkurentsivõimega tootjate olukorra parandamiseks on vajalik nende ümberstruktureerimine ja orienteerumine läbi tootmismahtude suurendamise, alternatiivtegevuste ning eelkõige ühistegevuse edendamise.

Hetkeolukorra analüüsist tulenevalt on arengukava 1. telje toetuste puhul, millest üheks on põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandumise investeringutoetus, peamine eesmärk valdava osa põllumajandustootjate ning põllumajandustooteid ja mittepuidulisi metsasaaduseid töötleva tööstuse konkurentsivõime parandamine sellisel määral, et nimetatud ettevõtjad suudaksid pärast programmiperioodi lõppu (pärast 2013. aastat) tulla toime selleks ajaks vähenevate turutoetuse ja otsetoetuste tingimustes.

Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Põllumajandustoodete ühise turustamise ja töötlemise ning piimandussektori ja mahepõllumajandustootmise uute väljakutsetega kohandumise toetust rahastatakse 75% ulatuses EL-i Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) ning 25% ulatuses Eesti riigi eelarvest.

Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras

Eelnõu koostöölastamine

Määruse eelnõu kiitsid heaks arengukava seirekomisjoni liikmed. Eelnõu esitati koostöölastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Rahandusministeeriumile eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 "Vabariigi Valitsuse reglement" § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks eelnõude koostöölastamise infosüsteemi kandnud kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult nõustumata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtaja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu heakskiidetuks.

Rahandusministeerium koostöölastas eelnõu märkustega, millega on eelnõus ja seletuskirjas arvestatud.

Ants Noot
Kantsler